

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سوره مبارکه ضحی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَالضُّحٰی (۱) وَاللَّیْلِ اِذَا سَجٰی (۲) مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰی (۳) وَاَلَّاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْاٰوَلٰی (۴) وَاَسُوْفَ
يُعْطِيْكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰی

خداوند با پیامبر صحبت می کند و چه عشقبازی ای بین خدا و پیامبر رقم می خورد. ای پیامبر خداوند تو را رها نکرده است. خداوند با تو قهر نکرده است. داستان از این قرار است که مدتی بر پیامبر وحی نازل نشد و دیگران به ایشان طعنه میزدند که دیدی خداوند تو را رها کرد؟ خداوند می گوید ای پیامبر ما تو را رها نمی کنیم و با تو قهر نمی کنیم. آخرت برای تو بهتر از دنیایی است که در آن هستی و ما آنقدر به تو عطا می کنیم که تو راضی شوی.

چه زاویه دیدی را باید در این سوره بیاموزیم؟

خداوند در آیات بعد یک سری نعمتهایی را که به پیامبر داده ذکر می کند.

اَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاَوٰی (۶) وَّوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدٰی (۷) وَّوَجَدَكَ عَائِلًا فَاَغْنٰی (۸)

اینکه پیامبر را پناه داد و هدایت کرد و به ایشان غنا داد. سپس به ایشان می فرماید:

فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا تُقَهِّرْهُ (۹) وَاَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْهُ (۱۰) وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ (۱۱)

یتیم نزد تو آمد او را رد نکنی، سائل آمد او را نهر نکنی، و نعمت پروردگارت را بیان کن.

و اما زاویه ی دید سوره ای که عشقبازی بین خدا و پیامبر است: همه ی ما یتیم هستیم. ممکن است پدر و مادر ظاهری داشته باشیم اما در معنویات و در کمال واقعا یتیم و تنها هستیم. اگر نیازمند مادی نباشیم که بعضا آن را هم هستند، حتما نیازمند معنوی هستیم. نکته ی مهم این سوره این است که اگر یتیم و سائل هستیم چرا در خانه ی کسی جز پیامبر را می زنیم؟ پیامبری که اگر یتیم در خامه او برود هیچگاه او را پس نمی زند، پیامبری که اگر سائلی نزد او برود هیچگاه او را رد نمی کند، وقتی در خانه ای هست که هیچگونه تو را رد نمی کنند، تضمینی است و صد درصد پس برای چه انسان باید جای دیگری برود؟ پیامبر ما موجودی استثنائی است. خورشید وجود و زندگی ماست. خداوند همچین موجودی را که دست ملائکه هم به او نمی رسد کنار ما آورده و همنشین ما کرده و دسترسی ما را به او آسان کرده آن وقت ما هنگام مشکلات در خانه

کسی دیگر برویم؟ جفا به خودمان و جفا به این لطف بزرگ خداوند نیست؟ انشاءالله که به برکت این سوره و به برکت قرآن، ارتباط ما با پیامبر بیشتر و بیشتر و بیشتر شود.

غرض سوره مبارکه ضحی

گوینده: باید همیشه نیازمند بمانیم، نیازمند به کسی که بزرگتر از او کسی نیست، نیازمند او در راهی که اگر نباشد بیراهه می شود؛ نیازمند او و انسان های خوبش. باید یادمان بماند که کوچکیم و هیچ چیز نداریم. باید همیشه در برابر او فقیر بمانیم.

استاد چیت چیان:

بسم الله الرحمن الرحيم

سوره مبارکه ضحی که به برخی از نعمت های ویژه ای که خداوند تبارک و تعالی به پیامبر اسلام داده است اشاره دارد، زمینه ی رسیدن به این نعمت های ویژه را نیازمندی هایی که در پیامبر است و درک این نیازمندی ها معرفی کرده است:

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى (٦)

پیامبر! آیا یتیمی تو مشخص نشد؟ و ما آوا دادیم.

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى (٧)

آیا علم نداشتن و هدایت نداشتن تو که برای خودت نیست واضح نشد؟

وَوَجَدَكَ غَائِلًا فَأَغْنَى (٨)

آیا این مشغولیت ها و دغدغه های زیاد تو و نیازمندی های تو معلوم نشد و ما آن را پاسخ دادیم؟

این سوره ی مبارکه به حقیقتی اشاره می کند که در قسم های ابتدای سوره هم آمده است:

وَالضُّحَى (١) وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى (٢)

نور خورشید در آن هنگام که همه جا را گرفته است و شب، هنگامی که همه جا تاریک است.

درواقع این سوره، جمع بین نیاز و رافع نیاز است. یعنی چه؟ انسان ها با فهم نیازمندی، به سمت رافع نیاز می روند. پس مشکل مهم این سوره این است: انسان ها بعضا نیازهایی را در زندگی در نظر می گیرند که اولاً این نیازها غلط است. نیازهای غیرواقعی و کاذب است. ثانیاً نیازمندی های واقعی را دائماً در نظر ندارند. اگر انسان می خواهد در زندگی اش به رضایت برسد و اگر می خواهد همیشه مأوا و پناه داشته باشد و راه گم کرده

نباشد و بی نیاز نباشد باید نیاز منی خود را بفهمد(شرط رضایت و.. این است). بفهمد که فقیر است، بفهمد که علم ندارد، بفهمد که چیزهایی که دارد برای خودش نیست. سپس به جای نیازمندی های کاذب، نیازمندی های حقیقی پیدا کند و در ادامه این نیازمندی و درک آن را دائما با خود داشته باشد.

این سوره ،سوره ای است که به نیازهای من و شما قسم می خورد، زیرا به برکت نیازهایمان می توانیم خدا را بشناسیم. به سند سوره ی مبارکه ی ضحی نیازمندی های من قسم خوردنی هستند زیرا راه رسیدن من به خدا را برای من مشخص می کنند.

گوینده: این را سوره ها گفته اند که سوره ضحی حکایت نیاز است و نیازمندی و خدا.